

Czytanie dla pokoju

PAŹDZIERNIK

2022

Międzynarodowy Miesiąc

BIBLIOTEK
SZKOLNYCH

Temat przewodni w roku 2022

W tym roku Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliotekarstwa Szkolnego (International Association of School Librarianship – IASL) jako hasło Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych wybrało „Reading for Global Peace and Harmony”, który postanowiliśmy nieco skrócić do „**Czytanie dla pokoju**”.

W hasło czytania dla globalnego pokoju i harmonii mieści się wiele wątków interpretacyjnych, np.:

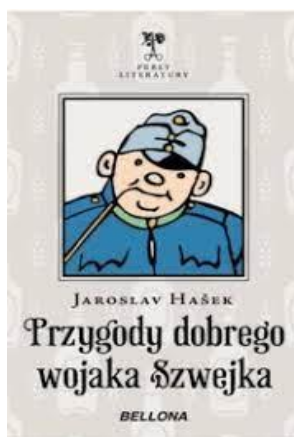
- popularyzacja literatury pokazującej grozę i tragizm wojny (i w ogóle agresji), jej skutki w wymiarze materialnym, społecznym i losów jednostek;
- rola literatury i szeroko pojmowanego odczytania w kształtowaniu postaw tolerancji, lepszego rozumienia procesów społecznych, doceniania wagi rozwiązywania konfliktów w duchu dialogu, a także wartości harmonijnego rozwoju w perspektywie lokalnej i globalnej;
- wykorzystanie literatury do kształtowania empatii dla ofiar działań wojennych, pokazywania znaczenia ich wspierania na poziomie swoich indywidualnych, jednostkowych możliwości w życiu codziennym.

„CZYTANIE DLA

POKOJU”

Propozycja biblioteki książek do przeczytania:

Data powstania książki 1921 - 1923

Data wydania polskiego 1931

Przygody dobrego wojaka Szwejka podczas wojny światowej lub **Losy dobrego żołnierza Szwejka czasu wojny światowej** - antywojenna powieść czeskiego pisarza Jaroslava Haška, której bohaterem jest Józef Szwejk, sprzedawca psów i pucybut porucznika Lukasz. Opowieść o przygodach Szwejka zdobyła ogromną popularność a powieść całym świecie została wydana w 57 językach.

Data powstania książki 1940

Data wydania polskiego 1957

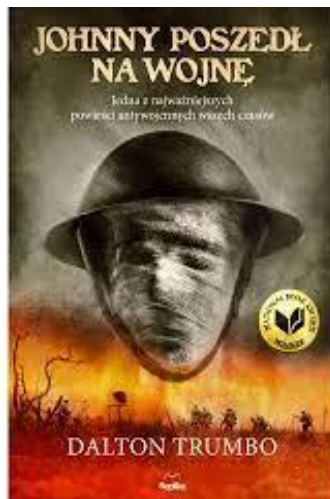
Komu bije dzwon – powieść Ernesta Hemingwaya, która obok opowiadania *Stary człowiek i morze* jest uważana za najważniejsze dzieło autora. Opowiada o oddziale partyzanckim walczącym po stronie republikanów podczas hiszpańskiej wojny domowej (1936–1939). Jest studium psychologicznym człowieka będącego świadkiem okrucieństw wojny.

Data powstania książki 1969

Data wydania polskiego 1972

Rzeźnia numer pięć, czyli Krucjata dziecięca, czyli Obowiązkowy taniec ze śmiercią – powieść amerykańskiego pisarza Kurta Vonneguta, łącząca w sobie opis autentycznych wydarzeń z czasów II wojny światowej z elementami absurdu, satyry i science fiction.

Data powstania książki 1939

Data wydania polskiego 2022

Ekranizacja 1971

Johnny poszedł na wojnę - opowieść o młodym chłopaku, Amerykaninie Joe Bonhamie, który w imię zasad wpojonych mu przez nieżyjącego już ojca zaciąga się do wojska jako ochotnik, by „walczyć za demokrację” podczas I wojny światowej. Na skutek zbiegu okoliczności zostaje ciężko okaleczony – traci kończyny, twarz i wszystkie zmysły oprócz dotyku. Żyje nadal i jest w pełni władz umysłowych, czego nie próbowali nawet sprawdzić opiekujący się nim lekarze, zachowując go przy życiu w celach naukowych, by „pomóc takim jak on w przyszłości”. Gdy odkrywają, że chłopak jest świadomy swojego stanu i sytuacji, w której się znalazł, Joe porozumiewa się z nimi za pomocą alfabetu Morse’a i prosi o śmierć. Wojskowi jednak pozostawiają go przy życiu w towarzystwie jedynie jego własnych myśli.

(...) Ale na to nie mógł mieć nadziei. Przede wszystkim wybuch tak silny że poodrywał mu ręce i nogi na pewno posłał w diabły jego dokumenty. Kiedy ma się tylko plecy i brzuch i połowę głowy to Amerykanin pewnie wygląda równie dobrze jak Francuz czy Niemiec czy Anglik. Z jakiego jest kraju mogli się domyślić tylko po miejscu w którym go znaleźli. A był prawie pewien że zostanie

go wśród Anglików. Pułk stacjonował tuż przy regimencie Brytyjczyków a kiedy ruszyli poszli razem Amerykanie i Brytyjczycy. Bardzo dokładnie pamiętał że Amerykanie przesunęli się na lewo wśród Brytyjczyków bo tuż przed pozycją Amerykanów znajdowało się niewielkie wzgórze. Niemcy zostali z tego wzgórza przepędzeni dwa dni wcześniej więc nie było sensu żeby Amerykanie się na nie wspinali. Wszyscy przesunęli się w lewo idąc naprzód i pomieszali się z Brytyjczykami. Pamiętał że się rozglądał wskakując do tego okopu i zobaczył tylko dwóch Amerykanów i resztę Brytyjczyków. Tylko urywek przelotna myśl a potem ciemność.”

Dalton T rumbo (tłum. Ewa

Ratajczyk)

Data powstania książki 1961

Data wydania polskiego 1975

Ekranizacja 1970

Paragraf 22 – powieść amerykańskiego pisarza Joseph Hellera

Akcja książki rozgrywa się w czasie II wojny światowej. Jej głównym bohaterem jest Amerykanin, bombardier Yossarian, stacjonujący wraz ze swoją jednostką we Włoszech. Książka ukazuje w groteskowy sposób bezsens i absurdy współczesnej wojny, prywatę i chęć awansu dowódców kosztem życia młodych pilotów. Heller zaczął pisać książkę w 1953 roku, opierając się na osobistych doświadczeniach. Początkowo miała ona nosić tytuł *Paragraf 18*. Tytułowy paragraf 22 to paradoks - przepis, który dawał żołnierzowi możliwość natychmiastowego zakończenia pełnienia służby na własną prośbę z powodu choroby psychicznej. Jednak ktoś, kto w trosce o uratowanie własnego życia wnosi o zwolnienie ze służby, udowadnia, że jest psychicznie zdrowy, a tym samym nie może prosić o zwolnienie z powodu choroby psychicznej. To określenie weszło do mowy potocznej jako sytuacja bez wyjścia.

Był więc tylko jeden kruczek – paragraf 22–który stwierdzał, że troska o własne życie w obliczu realnego i bezpośredniego zagrożenia jest dowodem zdrowia psychicznego. Orr był wariatem i mógł być zwolniony z lotów. Wystarczyło, żeby o to poprosił, ale gdyby to zrobił, nie byłby wariatem i musiałby latać nadal. Orr byłby wariatem, gdyby chciał dalej latać i byłby normalny, gdyby nie chciał,

ale będąc normalny musiałby latać. Skoro latał, był wariatem i mógł nie latać; ale gdyby nie chciał latać, byłby normalny i musiałby latać.

Joseph Heller (tłum. Lech Jęczmyk)